

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעהיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (בראשית, דברים)	—	(22x2)	—	44 נקודות
פרק שני	—	עיון בנביאים ראשונים	—	(14x3)	—	42 נקודות
פרק שלישי	—	בקיאות בספרים יהושע, שופטים,				
		שמואל א	—	(14x1)	—	14 נקודות
			—	סך הכול	—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טייטה" בראש כל עמוד המשמש טייטה.
כתיבת טייטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) (44 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-5 (לכל שאלה — 22 נקודות).

1. בראשית, י"ח, י"ז-כ"א

- א. "המכסה אני מאברהם אשר אני עשה" (פסוק י"ז).
 רש"י: "המכסה אני" - בתמיהה.
 הסבר את התמיהה שבפסוק, על פי רש"י. (8 נקודות)
 ב. "למען הביא ה' על אברהם את אשר דָּבַר עליו" (פסוק י"ט).
 מה מסיק רש"י מן המילים "על אברהם"? (7 נקודות)
 ג. "ארדה נא" (פסוק כ"א).
 על פי רש"י, איזו הלכה לומדים ממילים אלה? (7 נקודות)

2. בראשית, כ"ב, א'-ד'

- א. "והאלקים נסה את אברהם" (פסוק א').
 על פי רמב"ן, הסבר מדוע ה' מעמיד את האדם בניסיון, ומדוע ה' אינו מנסה את הרשעים. (10 נקודות)
 ב. "ארץ המִרְיָה" (פסוק ב').
 רש"י: "ארץ המִרְיָה" - ירושלים.
 מדוע ירושלים מכונה "ארץ המִרְיָה"? הסבר על פי פירוש אחד של רש"י. (6 נקודות)
 ג. "ביום השלישי וישא אברהם את עיניו" (פסוק ד').
 רש"י: "למה איחר מלהראותו מייד?".
 מהי התשובה של רש"י על שאלה זו? (6 נקודות)

3. בראשית, כ"ד, ג'-י'

- א. "אלקי השמים ואלקי הארץ" (פסוק ג').
 "אלקי השמים" (פסוק ז').
 על פי רש"י, הסבר מדוע לא נאמר בפסוק ז' "ואלקי הארץ". (8 נקודות)
 ב. "ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך וְנִקִּיתָ מִשְׁבַּעְתִּי" (פסוק ח').
 על פי רש"י, אם "לא תאבה האשה ללכת" אחרי אליעזר, מהיכן עליו לקחת אישה ליצחק? (7 נקודות)
 ג. "מִגְמְלֵי אֲדֹנָיו" (פסוק י').
 על פי רש"י, מה היה ההבדל בין הגמלים של אברהם ובין שאר הגמלים, ומהו הטעם להבדל זה? (7 נקודות)

4. **בראשית, מ"ז, כ"ח-ל"א**

א. "ויחי יעקב" (פסוק כ"ח).

רש"י: "למה פרשה זו סתומה?"

כתוב תשובה אחת של רש"י על שאלה זו. (7 נקודות)

ב. "ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקבְּרַנִּי במצרים" (פסוק כ"ט).

על פי רש"י, הסבר את הקשר של המילה "אמת" לבקשה של יעקב. (7 נקודות)

ג. "ויאמר אנכי אעשה כדברך. ויאמר השִׁבְעָה לי וישבע לו" (פסוקים ל'-ל"א).

על פי רמב"ן, הסבר מדוע דרש יעקב מיוסף להישבע לו שיקיים את בקשתו. (8 נקודות)

5. **דברים, ל"ג, ח'-י"ג**

א. "הָאֵמֶר לַאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רֵאִיתִיו... כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתְךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ" (פסוק ט').

על פי רש"י, הסבר שתים מן המעלות של שבט לוי המסומנות בקו. (8 נקודות)

ב. "מִחֹץ מִתְּנִינִים קָמִין" (פסוק י"א).

מי הם "קמיו"? ענה על פי פירוש אחד של רש"י. (6 נקודות)

ג. "וללוי אמר... לבנימין אמר... וליוסף אמר..." (פסוקים ח'-י"ג).

על פי רש"י, הסבר מדוע הברכות של בנימין ויוסף סמוכות לברכה של לוי, ומדוע הברכה של בנימין קודמת לברכה

של יוסף. (8 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים ראשונים (42 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6-11 (לכל שאלה – 14 נקודות).

שים לב: יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

6. יהושע, ו', ז'-ט"ו

- א.** "והחלוץ יעבר לפני ארון ה'... והמאסף הלך אחרי..." (פסוקים ז'-י"ג).
כתוב מהו התפקיד של החלוץ ומהו התפקיד של המאסף, וציין מי היו "החלוץ" ומי היו "המאסף". (7 נקודות)
- ב.** "הלוח ותקוע בשופרות" (פסוק ט').
הסבר את המילים "הלוח ותקוע". (3 נקודות)
- ג.** "ויהי ביום השביעי וישכמו כעלות השחר" (פסוק ט"ו).
איזה יום היה היום השביעי, ומדוע השכימו בני ישראל בעלות השחר? (4 נקודות)

7. שופטים, י"ב, א'-ד'

- א.** הסבר למי הכוונה במילים "איש אפרים" (פסוק א'), והסבר את הביטוי "איש ריב" (פסוק ב'). (4 נקודות)
- ב.** "וַיָּתְנֶם ה' בַּיָּדִי" (פסוק ג').
הסבר את הטענה של יפתח שבאה לידי ביטוי במילים אלה. (5 נקודות)
- ג.** "כי אמרו פליטי אפרים אַתֶּם גַּלְעָד בתוך אפרים בתוך מנשה" (פסוק ד').
מי אמר דברים אלה, ומהו פירוש הדברים? (5 נקודות)

8. שופטים, ט"ז, כ"ח-ל"א

- א.** "ואנקמה נקם אַחַת משתי עיני" (פסוק כ"ח).
הסבר את כוונת שמשון במילה "אחת". (5 נקודות)
- ב.** "תמות נפשי עם פלשתים" (פסוק ל').
הסבר את דברי שמשון. (4 נקודות)
- ג.** "והוא שפט את ישראל עשרים שנה" (פסוק ל"א).
"וישפט את ישראל... עשרים שנה" (פרק ט"ו, פסוק כ').
מדוע בפסוק ל"א יש חזרה על מה שנאמר בפרק ט"ו? (5 נקודות)

9. שמואל א, ט', י"ז-כ"ה

א. "זה יעצר בעמי" (פסוק י"ז).

מדוע תפקיד המלך מובע במילים "יעצר בעמי"? (4 נקודות)

ב. "וכל אשר בלבבך אגיד לך. ולאתנות האבדות... אל תשם את לבך להם כי נמצאו ולמי כל חמדת ישראל" (פסוקים י"ט-כ').

הסבר למה התכוון שמואל בכל אחד משלושת הדברים שאמר לשאול. (6 נקודות)

ג. "וידבר עם שאול" (פסוק כ"ה).

על מה דיבר שמואל עם שאול? (4 נקודות)

10. שמואל א, כ"ד, ד'-כ"א

א. "ויכרת את כנף המעיל" (פסוק ד', ובספרי תנ"ך מסוימים פסוק ה').

על פי רד"ק, הסבר מה היה הפגם במעשה של דוד ומה היה עונשו של דוד על כך. (5 נקודות)

ב. "משל הקדמני מרשעים יצא רשע" (פסוק י"ג, ובספרי תנ"ך מסוימים פסוק י"ד).

הסבר את המשל ואת ההקשר שהוא נאמר בו. (5 נקודות)

ג. "ועתה הנה ידעתי כי מלך תמלוך" (פסוק כ', ובספרי תנ"ך מסוימים פסוק כ"א).

כיצד ידע שאול שדוד ימלוך? (4 נקודות)

11. שמואל ב, ו', ב'-י"א

א. עיין בפסוקים ב'-ו'.

מדוע סבר דוד שמותר שהעגלה תישא את הארון, אף שנאמר "בכתף ישאו" (במדבר, ז', ט')?

כתוב הסבר אחד של רד"ק. (5 נקודות)

ב. "וישב ארון ה' בית עבד אדם הגתי" (פסוק י"א).

מאיזה שבט היה עבד אדם, ומה היה תפקידו במקדש? (5 נקודות)

ג. "ויברך ה'..." (פסוק י"א).

מה הייתה הברכה? (4 נקודות)

פרק שלישי — בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א (14 נקודות)

ענה על שאלה 12.

12. לפניך עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בשבעה מן הסעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב ליד האות על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף — 2 נקודות).

א. "התקדשו כי מחר יעשה ה' בקרבכם נפלאות".

ב. "שֶׁל נעלך מעל רגלך כי המקום אשר אתה עמד עליו קדש הוא".

ג. "וְאֵת... תלה על העץ עד עת הערב".

ד. "ה' עֲמַךְ גִּבּוֹר הַחֵיל".

ה. "מִשָּׁל בְּנוֹ גַּם אֶתְּהָ גַם בֶּן גַּם בֶּן בֶּן".

ו. "למה זה תשאל לשמי והוא פלאי".

ז. "ויאמרו יחי המלך".

ח. "כאשר שָׁפְלָה נשים חרבך כן תִּשְׁכַּל מְנַשִּׁים אֶמְךָ".

ט. "ויך את החנית בקיר".

י. "חסר משגעים אני".

בהצלחה!